SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.1

(Sociology of Religion)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Choose the correct option:

 $1\times7=7$

শুদ্ধ বিকল্পটো বাছি উলিওৱা :

- (a) In which of the following classifications of sociological religious theory does Emile Durkheim's theory of religion belongs to? তলৰ কোনটো সমাজতাত্ত্বিক ধর্মীয় তত্ত্বৰ সৈতে ইমাইল দুৰখেইমৰ ধর্ম সম্বন্ধীয় তত্ত্বটো জড়িত?
 - (i) Symbolic interactionist সাংকৃতিক প্ৰস্পৰ ক্ৰিয়াবদী
 - (ii) Marxist মাক্সীয়
 - (iii) Structural functionalist সংৰচনাত্মক কাৰ্যবাদী
 - (iv) Weberian

- (b) The sensation that one is connected to the Divine is a
 এটা সংবেদন যিয়ে বিশ্বাস কৰে এগৰাকী ব্যক্তি
 ঐশ্বৰিকভাৱে সংযুক্ত, সেইটো হ'ল
 - (i) religious text ধর্মীয় গ্রন্থ
 - (ii) religious experience ধৰ্মীয় অনুভৱ
 - (iii) religious belief ধর্মীয় বিশ্বাস
 - (iv) religious ritual
 ধৰ্মীয় ৰীতিনীতি
- (c) In Durkheim's work, the term 'collective representations' refers to দূৰখেইমৰ মতে, 'সামূহিক প্রতিনিধিত্ব' শকটোৱে বুজায়
 - (i) effervescent ceremonies that create a feeling of belonging প্রাণচঞ্চল উৎসৱ যিয়ে এটা একাত্মভাৱ সৃষ্টি কৰে
 - (ii) images of Gods or totems that are widely recognized বহলভাৱে স্বীকৃত ভগৱান বা কুলপ্ৰতীকৰ চিত্ৰ
 - (iii) shared ideas and moral values, often symbolized by an object or a figurehead

 যি কোনো চিহ্ন বা প্ৰতীকৰ দ্বাৰা বিতৰণ কৰা ধাৰণা আৰু নৈতিক মূল্যবোধ
 - (iv) ideological tools used to obscure class divisions
 সামাজিক পাৰ্থক্য অস্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা চিন্তাধাৰাৰ সঁজুলি

- (d) Weber said that the 'Spirit of Capitalism' could be traced back to বেবাবে কৈছিল, 'পুঁজিবাদৰ আত্মা'
 - (i) the movement towards religious pluralism ধুমীয় বহুত্ববাদৰ দিশে আন্দোলন
 - (ii) inspirational Protestant groups who revived religious ideas উৎসাহী প্রটেষ্টান্ট গোটসমূহ যিয়ে ধর্মীয় চিন্তাধাৰা . পুনৰী কৰে
 - (iii) new religious movements which rejected traditional forms of labour নতুন ধৰ্মীয় আন্দোলন যিয়ে পৰম্পৰাগত শ্ৰম নাকচ কৰে
 - (iv) Calvinists who engaged in ascetic practices to gain signs of salvation কোলভিনবাদীসকল যিয়ে মুক্তি পাবলৈ ভোগবাদী কাৰ্য ব্যৱহাৰ কৰে
 - (e) A sect is organized around

 এটা ধৰ্মীয় উপবৰ্গ সংগঠিত হয় তলৰ কোনটোৰ আশেপাশে ?
 - (i) beliefs that can be challenged by members, a charismatic leader and openness to new recruits বিশ্বাসসমূহ, বিবোৰক সভাসকলে প্ৰত্যাহ্বান জনাব পাৰে, এজন সন্মোহনী নেতা আৰু নতুন সভা ভৰ্তিৰ বাবে মুকলি পৰিৱেশ

A9/790

(Turn Over)

A9/790

- (b) The sensation that one is connected to the Divine is a
 এটা সংবেদন যিয়ে বিশ্বাস কৰে এগৰাকী ব্যক্তি ঐশ্বৰিকভাৱে সংযুক্ত, সেইটো হ'ল
 - (i) religious text ধর্মীয় গ্রন্থ
 - (ii) religious experience ধর্মীয় অনুভৱ
 - (iii) religious belief ধৰ্মীয় বিশ্বাস
 - (iv) religious ritual ধৰ্মীয় ৰীতিনীতি
- (c) In Durkheim's work, the term 'collective representations' refers to দুৰখেইমৰ মতে, 'সামৃহিক প্রতিনিধিত্ব' শব্দটোৱে বুজায়
 - (i) effervescent ceremonies that create a feeling of belonging প্রাণচঞ্চল উৎসৱ যিয়ে এটা একাত্মভাৱ সৃষ্টি কৰে
 - (ii) images of Gods or totems that are widely recognized বহলভাৱে স্বীকৃত ভগৱান বা কুলপ্ৰতীকৰ চিত্ৰ
 - (iii) shared ideas and moral values, often symbolized by an object or a figurehead
 থি কোনো চিহ্ন বা প্রতীকৰ দ্বাৰা বিতৰণ কৰা ধাৰণা আৰু নৈতিক মূল্যবোধ
 - (iv) ideological tools used to obscure class divisions
 সামাজিক পাৰ্থক্য অম্পষ্টভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা চিন্তাধাৰাৰ সঁজুলি

- (d) Weber said that the 'Spirit of Capitalism' could be traced back to বেবাৰে কৈছিল, 'পুঁজিবাদৰ আত্মা'
 - (i) the movement towards religious pluralism ধর্মীয় বহুত্ববাদৰ দিশে আন্দোলন
 - (ii) inspirational Protestant groups who revived religious ideas উৎসাহী প্রটেষ্টান্ট গোটসমূহ যিয়ে ধর্মীয় চিন্তাধাৰা পুনবী কৰে
 - (iii) new religious movements which rejected traditional forms of labour নতুন ধৰ্মীয় আন্দোলন যিয়ে পৰম্পৰাগত শ্ৰম নাকচ কৰে
 - (iv) Calvinists who engaged in ascetic practices to gain signs of salvation কেলভিনবদীসকল যিয়ে মুক্তি পাবলৈ ভোগবাদী কাৰ্য ব্যৱহাৰ কৰে
 - (e) A sect is organized around
 এটা ধৰ্মীয় উপবৰ্গ সংগঠিত হয় তলৰ কোনটোৰ আশেপাশে ?
 - (i) beliefs that can be challenged by members, a charismatic leader and openness to new recruits বিশ্বাসসমূহ, যিবোৰক সভাসকলে প্ৰত্যাহ্বান জনাব পাৰে, এজন সন্মোহনী নেতা আৰু নতুন সভা ভৰ্তিৰ বাবে মুকলি পৰিৱেশ

A9/790

(Turn Over)

- (ii) tolerance towards other religions and the separation of Church and the State
 নতুন ধৰ্মৰ প্ৰতি সহাশীল আৰু গীৰ্জা আৰু ৰাষ্ট্ৰৰ মাজত পৃথকীকৰণ
- (iii) voluntary membership, democratic leadership and high levels of emotional commitment নিজ ইচ্ছামতে সভ্য ভৰ্তি, গণতান্ত্ৰিক নেতৃত্ব আৰু উচ্চস্তৰীয় আৰেগিক দায়বদ্ধতা
- (iv) the idea of the secular world itself as being sacred এইটো ধাৰণা যে ধর্ম-নিৰপেক্ষ পৃথিৱীয়ে হ'ল পবিত্র
- (f) Secularization involves the two related ideas of ধর্ম-নিৰপেক্ষতাৰ লগত তলৰ কোন দুটা সংশ্লিষ্ট ধাৰণা জড়িত?
 - (i) disappointment and disproportion হতাশা আৰু অসামঞ্জস্যতা
 - (ii) disbelief and disintegration অবিশ্বাস আৰু বিভেদ
 - (iii) disengagement and disenchantment পৃথ<mark>কীকৰণ আৰু মোহ্মুক্তি</mark>
 - (iv) distribution and distillation বিতৰণ আৰু পবিত্ৰকৰণ

- (g) The Elementary Forms of Religious Life was written by The Elementary Forms of Religious Life গ্ৰন্থন লিখিছিল
 - (i) Karl Marx কার্ল মার্ক্স
 - (ii) Emile Durkheim ইমাইল দুৰখেইম
 - (iii) M. N. Srinivas এম. এন. শ্রীনিবাস
 - (iv) V. Turner ভি. টাৰ্ণাৰ
- 2. Answer the following questions very briefly: 2×4=8

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া:

- (a) Name any two Reformist Movements in India.
 ভাৰতৰ যি কোনো দুটা সংস্থাৰমূলক আন্দোলনৰ নাম লিখা।
- (b) Name any four religions of India.
 ভাৰতৰ যি কোনো চাৰিটা ধৰ্মৰ নাম লিখা।
- (c) Name any two religious sects in India. ভাৰতৰ যি কোনো দুটা ধৰ্মীয় উপবৰ্গৰ নাম লিখা।
- (d) What are the differences between religion and magic?
 ধৰ্ম আৰু যাদুবিদ্যাৰ মাজত কি কি প্ৰভেদ আছে?

A9/790

(Turn Over

- 3. Write short notes on any three of the following: 5×3=15
 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Bhakti Movement ভক্তি আন্দোলন
 - (b) Commercialization of religion ধৰ্মৰ বাণিজ্যিকৰণ
 - (c) Organizational effort of the Arya Samaj আৰ্য সমাজৰ সাংগঠনিক প্ৰচেষ্টা
 - (d) Impact of globalization on religion ধৰ্মৰ ওপৰত গোলকীকৰণৰ প্ৰভাৱ
 - (e) Sacred and profane পবিত্ৰ আৰু পাৰ্থিৱ
- 4. Answer any three of the following questions:
 তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ লিখা:
 - (a) Discuss the role of religion in the society according to Emile Durkheim's theory of religion.

 ইমাইল দূৰখেইমৰ ধৰ্মৰ তত্ত্বমতে সমাজত ধৰ্মৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

- (b) Discuss the role of Neo-Vaishnavism in reforming Indian religions.
 ভাৰতীয় ধর্মসমূহৰ সংস্কাৰ কৰাত নৱ-বৈষ্ণৱবাদৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (c) Examine Karl Marx's view on how religion is an opium for the people and perpetuator of social inequality.

 থৰ্ম হ'ল এক নিচা আৰু ধৰ্মই সামাজিক বৈষম্য চিৰম্থায়ী কৰে—এই সম্পৰ্কে কাৰ্ল মাৰ্ক্সৰ ধাৰণা পৰীক্ষা কৰা।
- (d) Discuss the various forms and the role of religious organizations in the Indian society.
 ভাৰতীয় সমাজত বিভিন্ন ধর্মীয় সংগঠনসমূহৰ প্রকাৰ আৰু ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (e) Discuss Max Weber's theory of how Protestant Ethics led to the development of Capitalism in the West.
 প্রটেষ্টান্ট নীতিয়ে কিদৰে পাশ্চাত্য সমাজত প্র্জিবাদৰ সৃষ্টি কৰিলে এই সম্পর্কে মেক্স বেবাৰৰ তত্ত্ব আলোচনা কৰা।
 - f) Define sect, cult and religion. Discuss the important tenets of any two major religions of India.

 ধৰ্মীয় উপবৰ্গ, উপাসকমণ্ডলী আৰু ধৰ্মৰ সংজ্ঞা দিয়া।
 ভাৰতৰ যি কোনো দুটা মুখ্য ধৰ্মৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ মতবাদসমূহ আলোচনা কৰা।

SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.2

(Economic Sociology)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Choose the correct answer:

 $1 \times 7 = 7$

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা:

- (a) Who is the author of the book, The Sociology of Economic Life? The Sociology of Economic Life গ্ৰহখনৰ লিখকজনৰ নাম কি?
 - (i) B. F. Hoselitz বি. এফ . হচেলিটজ
 - (ii) Talcott Parsons টেলকট পাৰচনচ
 - (iii) N. J. Smelser এন. জে. স্মেলচাৰ
 - (iv) David Macle Hand ডেভিড মেকলহেন্ড

(b) Who propounded the concept of 'Laissez-Faire'?

'Laissez Faire' ধাৰণাটো কোনে আগবঢ়াইছিল ?

- (i) W. W. Rostow ডব্লিউ. ডব্লিউ. ৰুষ্টো
- (ii) Alfred Marshall এলফ্রেড মার্মাল
- (iii) Adam Smith এডাম স্মিথ
- (iv) J. S. Mill জে. এচ. মিল
- (c) Where is the Headquarters of International Labour Organization (ILO)' situated?
 'আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক সংগঠনৰ প্ৰধান কাৰ্যালয় ক'ত অৱস্থিত?
 - (i) New York নিউয়ৰ্ক
 - (ii) Switzerland চুইজাৰলেণ্ড
 - (iii) London লণ্ডন
 - (iv) New Delhi নতুন দিল্লী

- (d) Mention the year in which the Planning in India was started.
 তলত উল্লেখিত কোনটো বছৰত ভাৰতত পৰিকল্পনা আৰম্ভ হৈছিল?
 - (i) 1947 ১৯৪৭
 - (ii) 1948
 - (iii) 1950
 - (iv) 1951
 - (e) What is the feature of Capitalism? পুঁজিবাদৰ বৈশিষ্ট্য কি?
 - (i) Private property ব্যক্তিগত সম্পত্তি
 - (ii) Abolition of poverty দ্বিদ্ৰতা নিৰ্মূলকৰণ
 - (iii) Economic planning অথনৈতিক পৰিকল্পনা
 - (iv) Mass development সার্বজনিক বিকাশ

- (f) Who is the author of the book, Planned Economy for India?

 Planned Economy for India গ্ৰন্থখনৰ লিখক-জনৰ নাম কি?
 - (i) P. S. Loknath পি. এচ. লোকনাথ
 - (ii) N. S. Subba Rao এন. এচ. চুববা ৰাও
 - (iii) K. N. Sen কে. এন. সেন
 - (iv) M. Visvesvaraya এম. বিশ্বেশ্ববায়
- (g) In which year the book, Division of Labour in Society was published?

 Division of Labour in Society নামৰ গ্ৰন্থন
 কোন চনত প্ৰকাশ পাইছিল?
 - (i) 1890 ১৮৯০
 - (ii) 1891
 - (iii) 1892
 - (iv) 1893 ১৮৯৩

- Answer the following questions : 2×4=8
 তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা :
 - (a) What do you mean by Domestic Mode of Production?

 ঘক্ৰা উৎপাদনৰ ধ্ৰণ বুলিলে তুমি কি বুজা?
 - (b) What is Capitalism?
 পুঁজিবাদ কি ?
 - (c) What role does global market play in the Indian economy?
 ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত গোলকীয় বজাৰে কি ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছে?
 - (d) Write only two features of International Labour Organization (ILO). আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক সংগঠনৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
 - 3. Write short notes on any three of the following:
 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ চমু টোকা লিখা:
 - (a) International Labour Organization (ILO) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক সংগঠন
 - (b) Social consequences of Capitalism পুঁজিবাদৰ সামাজিক পৰিণতি

A9/791

(Continued)

A9/791

(Turn Over

- (c) Foreign Direct Investment (FDI) বিদেশী প্রত্যক্ষ বিনিয়োগ
- (d) Consumer's Sovereignty উপভোক্তাৰ সাৰ্বভৌমত্ব
- (e) Division of labour in society সমাজত শ্রম বিভাজন
- 4. Answer any three of the following questions :
 তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :
 - (a) Discuss the scope of Economic Sociology.
 অর্থনৈতিক সমাজতত্ত্ব অধ্যয়নৰ ক্ষেত্র সম্পর্কে আলোচনা
 কবা।
 - (b) Critically discuss Marx's perspective on Economic Sociology.

 অর্থনৈতিক সমাজতত্ত্বৰ ওপৰত মার্ক্সৰ দৃষ্টিভংগীক সমালোচনা আগবঢ়োৱা।
 - (c) Examine the relationship between Economics and Economic Sociology. অর্থনীতি আৰু অর্থনৈতিক সমাজতত্ত্বৰ মাজৰ সম্পর্ক পৰীক্ষামূলকভাৱে আলোচনা কৰা।
- (d) Discuss about the socio-cultural aspects of economic life in India.
 ভাৰতৰ অৰ্থনৈতিক জীৱনৰ সামাজিক-সাংস্কৃতিক দিশসমূহৰ ওপৰত এটা আলোচনা আগবঢ়োৱা।

- (e) "Bureaucracy is an essential condition for Capitalism." Discuss the statement.

 "পুঁজিবাদৰ বাবে আমোলাতন্ত্ৰ এটা লাগতিয়াল অৱস্থা।"
 বাক্যমাৰি আলোচনা কৰা।
- (f) What do you understand by feminization of labour? How does it impact in an economy?
 শ্ৰমৰ মহিলাকৰণ বুলিলে কি বুজা? শ্ৰমৰ মহিলাকৰণে এটা অংনীতিত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায়?

SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.3

(Political Sociology)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Choose the correct answer : শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 7 = 7$

(a) ____ is the author of the book, Power Elite.

Power Elite গ্ৰন্থখনৰ লিখক হ'ল

- (i) C. Wright Mills চি. ৰাইট মিলচ
- (ii) Vilfredo Pareto ভিলফ্রেদো পেৰেটো
- (iii) Max Weber মেক্স ৱেবাৰ
- (iv) M. Foucault এম. ফুক'

(b)	among the following is associated with 'authority'.
	তলৰ উল্লিখিত 'কৰ্তৃত্ব'ৰ সৈতে জড়িত।

- (i) Hobbes হবছ
- (ii) M. Weber এম. বেবাৰ
- (iii) Rousseau
- (iv) Locke প্ৰক
- (c) ____ is the author of the book, Discipline and Punishment.

 Discipline and Punishment গ্ৰন্থখনৰ লিখক হ'ল
 - (i) M. Foucault এম. ফুক'
 - (ii) C. W. Mills চি. ডব্লিউ. মিলচ
 - (iii) M. Weber এম. বেবাৰ
 - (iv) Robert Merton ৰবাৰ্ট মাৰ্টন

- (d) Chipko Movement was initiated by চিপকো আন্দোলন আৰম্ভ কৰিছিল
 - (i) Gauri Devi গৌৰী দেৱী
 - (ii) Sundarlal Bahuguna সুন্দৰলাল বহুগুণা
 - (iii) Medha Patkar মেধা পাটকাৰ
 - (iv) All of them ওপৰৰ গোটেইগৰাকী
- (e) ____ concept is associated with T. H. Marshall. ____ ধাৰণাৰ সৈতে টি. এইচ. মাৰ্থাল জড়িত।
 - (i) Citizenship and the social class নাগৰিকত্ব আৰু সামাজিক শ্ৰেণী
 - (ii) Citizenship, sex and sexuality নাগৰিকত্ব, লিংগ আৰু লিংগকৰণ
 - (iii) Governmentality চৰকাৰীত্ব
 - (iv) None of the above ওপৰৰ এটাও নহয়

A9/792

(Turn Over)

(f) The concept of 'circulation of Elites' is given by

'সম্রান্ত প্রচলন' তত্ত্বটো আগবঢ়াইছিল

- (i) C. W. Mills চি. ডব্লুউ. মিলচ
- (ii) V. Pareto ভি. পেৰেটো
- (iii) M. Weber এম. বেবাৰ
- (iv) T. Parsons
 টি. পাৰচনচ
- (g) ____ is not a condition for becoming a citizen of India.

___ টো ভাৰতীয় নাগৰিক হোৱাৰ এটা চৰ্ত নহয়।

- (i) Birth জন্মসূত্র
- (ii) Acquiring property সম্পত্তি আহৰণৰ সূত্ৰ
- (iii) Descent বংশসূত্র
- (iv) Naturalization দেশীয়ক্ৰণ

2. Write short notes on the following : তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Pressure Groups চাপ-সৃষ্টিকাৰী গোট

- (b) Caste in Politics ৰাজনীতিত জাত
- (c) Power and Authority
 শক্তি আৰু কৰ্তৃত্ব
- (d) Consensus and Conflict ঐক্য আৰু সংঘৰ্ষ

3. Answer any three of the following questions:

5×3=15

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Differentiate between Interest group and Pressure group.
 স্বার্থান্থেষী মহল আৰু চাপ-সৃষ্টিকাৰী গোটৰ মাজত পার্থক্য লিখা।
- (b) Discuss the significance of Panchayati Raj Institution in democracy. গণতন্ত্ৰত পঞ্চায়তীৰাজ ব্যৱস্থাৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰা।

A9/792

A9/792

(Turn Over)

 $2 \times 4 = 8$

- (c) Illustrate the concepts of Acephalous and State structure with proper examples. নৈৰাজ্যবাদ আৰু ৰাষ্ট্ৰ গঠনৰ ধাৰণাসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ বহলাই লিখা।
- (d) Discuss the role of identity politics in development of ethnic communities.

 ন্গোষ্ঠীৰ বিকাশত স্বকীয় ৰাজনীতিৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (e) What is Political Revolution?
 ৰাজনৈতিক বিপ্লৱ কি ?
- **4.** Answer any *three* of the following questions: 10×3=30

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া:

- (a) What is political sociology? Discuss how it came to be developed as a distinct discipline.
 ৰাজনৈতিক সমাজতত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? ৰাজনৈতিক সমাজতত্ত্ব কেনেকৈ এটা পৃথক বিষয় হিচাপে বিকাশ হ'ল, আলোচনা কৰা।
- (b) Examine the role of caste as a pressure group in contemporary Indian politics.
 সাম্প্রতিক ভাৰতীয় ৰাজনীতিত চাপ-সৃষ্টিকাৰী গোট হিচাপে জাতৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

- (c) "Power and Authority go together." Discuss. Describe the various types of authority.
 - ''শক্তি আৰু কৰ্তৃত্বই একেলগে গতি কৰে।'' আলোচনা কৰা। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কৰ্তৃত্বৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।
- (d) With reference to any contemporary political event or enactment of legislation in India, examine the relation between citizen, State and civil society.

 সাম্প্রতিক যি কোনো ৰাজনৈতিক ঘটনা অথবা ভাৰতত বলবং হোৱা যি কোনো আইনৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি নাগৰিক, ৰাষ্ট্র আৰু নাগৰিক সমাজৰ মাজৰ সম্বন্ধ আলোচনা কৰা।
- (e) Who are the Elites? Discuss their roles in bringing social transformation.
 সম্ভ্রান্ত শ্রেণী কোনবোৰ? সমাজ পৰিয়্রর্তন কৰাত সম্ভ্রান্ত শ্রেণীৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (f) Analyze how interest groups, pressure groups and political parties help in the development of the State.

 স্থাৰ্থান্থেষী মহল, চাপ সৃষ্টিকাৰী গোট আৰু ৰাজনৈতিক দলে কিদৰে ৰাষ্ট্ৰৰ বিকাশ কৰে, বিশ্লেষণ কৰা।

- (c) Illustrate the concepts of Acephalous and State structure with proper examples.
 নৈৰাজ্যবাদ আৰু ৰাষ্ট্ৰ গঠনৰ ধাৰণাসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ বহলাই লিখা।
- (d) Discuss the role of identity politics in development of ethnic communities.
 ন্গোষ্ঠীৰ বিকাশত স্বকীয় ৰাজনীতিৰ ভূমিকা সম্পর্কে আলোচনা কৰা।
- (e) What is Political Revolution?
 ৰাজনৈতিক বিপ্লৱ কি?
- **4.** Answer any *three* of the following questions: $10 \times 3 = 30$

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া:

- (a) What is political sociology? Discuss how it came to be developed as a distinct discipline.

 बाজনৈতিক সমাজতত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? ৰাজনৈতিক সমাজতত্ত্ব কেনেকৈ এটা পৃথক বিষয় হিচাপে বিকাশ হ'ল, আলোচনা কৰা।
- (b) Examine the role of caste as a pressure group in contemporary Indian politics.
 সাম্প্রতিক ভাৰতীয় ৰাজনীতিত চাপ-সৃষ্টিকাৰী গোট হিচাপে জাতৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

- (c) "Power and Authority go together."
 Discuss. Describe the various types of authority.

 "শক্তি আৰু কৰ্তৃত্বই একেলগে গতি কৰে।" আলোচনা কৰা। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কৰ্তৃত্বৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।
- (d) With reference to any contemporary political event or enactment of legislation in India, examine the relation between citizen, State and civil society.

 সাম্প্রতিক যি কোনো ৰাজনৈতিক ঘটনা অথবা ভাৰতত বলবং হোৱা যি কোনো আইনৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি নাগৰিক, ৰাষ্ট্র আৰু নাগৰিক সমাজৰ মাজৰ সম্বন্ধ আলোচনা কৰা।
- (e) Who are the Elites? Discuss their roles in bringing social transformation. সম্ভ্রান্ত শ্রেণী কোনবোৰ? সমাজ পৰিৱর্তন কৰাত সম্ভ্রান্ত শ্রেণীৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- (f) Analyze how interest groups, pressure groups and political parties help in the development of the State.

 স্থাৰ্থান্থেষী মহল, চাপ সৃষ্টিকাৰী গোট আৰু ৰাজনৈতিক দলে কিদৰে ৰাষ্ট্ৰৰ বিকাশ কৰে, বিশ্লেষণ কৰা।

SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.4

(Sociology of Kinship)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed:

 $1 \times 7 = 7$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসাৰে উত্তৰ দিয়া :

- (a) What is kinship? সগোত্ৰতা বা আত্মীয়তা কি?
- (b) Who wrote the book, The Elementary Structures of Kinship? The Elementary Structures of Kinship শীৰ্ষক কিতাপখন কাৰ দ্বাৰা ৰচিত?
- (c) What is Hypogamy? প্রতিলোম বিবাহ কি?

SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.4

(Sociology of Kinship)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

1. Answer the following as directed:

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসাৰে উত্তৰ দিয়া:

1×7=7

- (a) What is kinship? সগোত্ৰতা বা আত্মীয়তা কি?
- (b) Who wrote the book, The Elementary Structures of Kinship? The Elementary Structures of Kinship শীৰ্ষক কিতাপখন কাৰ দ্বাৰা ৰচিত ?
- (c) What is Hypogamy? প্রতিলোম বিবাহ কি?

- (d) Who wrote the book, Family and Kinship: A Study of the Pandits of Rural Kashmir? Family and Kinship: A Study of the Pandits of Rural Kashmir নামৰ গ্ৰন্থখন কাৰ?
- "Family is a group of persons whose relations to one another are based upon consanguinity and who are therefore kin to one another." Who said this?
 - Davis
 - (ii) Ogburn and Nimkoff

(Choose the correct answer) ''পৰিয়াল হ'ল কিছু ব্যক্তিৰ এক সমষ্টি য'ত এজনৰ লগত আনজনৰ সম্পৰ্ক সমৰক্ততাৰ ভিত্তিত প্ৰতিষ্ঠিত, এতেকে তেওঁলোক এজনে আনজনৰ আত্মীয়স্বজন।" কথাষাৰ কৈছিল

- (i) ডেভিচ
- (ii) অগবাৰ্ন আৰু নিমকফ

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- The most common form of marriage in the world is
 - polyandry
 - monogamy
 - polygyny

(Choose the correct answer)

বিশ্বৰ আটাইতকৈ প্রচলিত বিবাহ হৈছে

- (i) বহুপতি বিবাহ
- (ii) একপতি-একপত্নী বিবাহ
- (iii) বহুপত্নী বিবাহ

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- (g) Khasi tribes living in the hills of Meghalaya are
 - (i) patrilineal
 - (ii) matrilineal
 - (iii) conjugal

(Choose the correct answer)

পাহাৰত বসবাস কৰা খাচী জনজাতীয় লোকসকল

- পিতৃবংশীয়
- (ii) মাতৃবংশীয়
- (iii) य्या পৰিয়াল

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

- $2 \times 4 = 8$ 2. Answer the following questions: তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) What do you understand by Neo-local Family? नव-स्रोनीय পৰিয়াল বুলিলে कि বুজा?

(Turn Over)

- (b) What is Descent? বংশ অধঃক্রম কি?
- (c) Differentiate between Levirate and Sororate types of marriage. Levirate আৰু Sororate বিবাহৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
- (d) What do you understand by incest taboo?

 Incest Taboo বুলিলে কি বুজা ?
- 3. Write short notes on any three of the following: 5×3=15
 তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Marriage as contract চুক্তি হিচাপে বিবাহ
 - (b) Dowry যৌতুক
 - (c) Gay and Lesbian family
 সমকামী পুৰুষ <mark>আৰু সমকামী মহিলা পৰিয়াল</mark>
 - (d) Kinship and Gender আত্মীয়তা আৰু লিংগ প্ৰকৰণ
 - (e) Inheritance উত্তৰাধিকাৰ

4. Answer any *three* of the following questions:

তলত দিয়া যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Discuss about the challenges of marriage as a social institution in the present-day context.

 বৰ্তমানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সামাজিক সংস্থা হিচাপে বিবাহ ব্যৱস্থাই সন্মুখীন হোৱা সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (b) Compare and contrast the regional variations of kinship organization in India.
 ভাৰতৰ আত্মীয়তা অনুষ্ঠানৰ আঞ্চলিক বৈষম্য বা পাৰ্থক্যসমূহ দেখুওৱা।
- (c) Write about the changes in family system in India.
 ভাৰতৰ পৰিয়াল ব্যৱস্থালৈ অহা পৰিৱৰ্তনসমূহৰ বিষয়ে লিখা।
- (d) What are the main functions of a modern family?
 আধুনিক পৰিয়ালৰ মূল কাৰ্যসমূহ কি কি?
- (e) Write a note on influence of gender relations in family structure in India. ভাৰতৰ পৰিয়াল সংৰচনাৰ ক্ষেত্ৰত লিংগ প্ৰকৰণৰ সম্পৰ্কসমূহৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

A9/793

- (b) What is Descent? বংশ অধঃক্রম কি ?
- (c) Differentiate between Levirate and Sororate types of marriage. Levirate আৰু Sororate বিবাহৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
- (d) What do you understand by incest taboo?
 Incest Taboo বুলিলে কি বুজা?
- 3. Write short notes on any three of the following:

 5×3=15
 তলত দিয়া যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Marriage as contract চুক্তি হিচাপে বিবাহ
 - (b) Dowry যৌতুক
 - (c) Gay and Lesbian family
 সমকামী পুৰুষ আৰু সমকামী মহিলা পৰিয়াল
- (d) Kinship and Gender আত্মীয়তা আৰু লিংগ প্ৰকৰণ
- (e) Inheritance উত্তৰাধিকাৰ

- **4.** Answer any *three* of the following questions: 10×3=30
 - তলত দিয়া যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Discuss about the challenges of marriage as a social institution in the present-day context.

 বৰ্তমানৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সামাজিক সংস্থা হিচাপে বিবাহ ব্যৱস্থাই সন্মুখীন হোৱা সমস্যাসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
 - (b) Compare and contrast the regional variations of kinship organization in India.
 ভাৰতৰ আত্মীয়তা অনুষ্ঠানৰ আঞ্চলিক বৈষম্য বা পাৰ্থক্যসমূহ দেখুওৱা।
 - (c) Write about the changes in family system in India.
 ভাৰতৰ পৰিয়াল ব্যৱস্থালৈ অহা পৰিৱৰ্তনসমূহৰ বিষয়ে লিখা।
 - (d) What are the main functions of a modern family?
 আধুনিক পৰিয়ালৰ মূল কাৰ্যসমূহ কি কি?
 - (e) Write a note on influence of gender relations in family structure in India. ভাৰতৰ পৰিয়াল সংৰচনাৰ ক্ষেত্ৰত লিংগ প্ৰকৰণৰ সম্পৰ্কসমূহৰ প্ৰভাৱৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

(f) What are the new reproductive technologies and its role in contemporary society?

নতুন প্ৰজনন প্ৰযুক্তিসমূহ কি কি? সাম্প্ৰতিক সমাজত এনেধৰণৰ প্ৰযুক্তিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে লিখা।

(f) What are the new reproductive technologies and its role in contemporary society?

নতুন প্ৰজনন প্ৰযুক্তিসমূহ কি কি? সাম্প্ৰতিক সমাজত এনেধৰণৰ প্ৰযুক্তিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে লিখা।

**

SOCIOLOGY

(Major)

Paper: 6.5

(Sociology of Gender)

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

 Cho	ose t	the correct answer:	1×7=7
শুদ্ধ গ	উত্তৰটে	ন বাছি উলিওৱা:	
(a)		_ is an ascribed status. _ হ'ল এটা আৰোপিত স্বীকৃতি।	
	(i)	Class শ্রেণী	
	(ii)	Doctor চিকিৎসক	
	(iii)	Caste জাত	

(iv) Ph. D. পিএইচ. ডি.

(b)		is the belief that the s	of male.
	পক্ষ	<u> </u>	কলৰ মৰ্যাদা
	(i)	Racism বৰ্ণবৈষম্য	
	(ii)	Ageism বয়সবাদ	
	(iii)	Sexism লিংগবাদ	
	(iv)	Feminism নাৰীবাদ	
(c)		_ is socially constructed. _ হ'ল সামাজিকভাৱে গঠিত।	
		Sex	
	(ii)	Gender লিংগ প্ৰকৰণ	
	(iii)	Laws of Gravity মাধ্যাকর্ষণ সূত্র	
	(iv)	Moon	

- (d) Women, Race and Class is written by Women, Race and Class গ্ৰন্থন निशिष्टिन
 - Irawati Karve ইৰাৱতী কাৰ্ভে
 - (ii) Sherry Ortner শ্বেৰী অৰটনাৰ
 - (iii) Angela Y. Davis এঞ্জেলা ग्राँट एििছ
 - (iv) Bina Agarwal বীণা আগৰৱালা
 - (e) Meira Paibi is a Women's Movement which took place in মেইৰা পাইবি হ'ল এটা নাৰী আন্দোলন যিটো হৈছিল
 - Assam (i) অসমত
 - (ii) Manipur মণিপুৰত
 - (iii) Mizoram মিজোৰামত
 - (iv) Nagaland নাগালেণ্ডত

চন্দ্ৰ

(f)		is	associated	with	Anti-AFSPA
	Mover	nen	t.		

অফস্পা বিৰোধী আন্দোলনৰ লগত জড়িত।

- (i) Shabana Azmi শ্বাবানা আজমী
- (ii) Medha Patkar মেধা পাটকাৰ
- (iii) Irom Sharmila ইৰম শ্বৰ্মিলা
- (iv) Nandita Das নন্দিতা দাস
- (g) ____ is a Women Empowerment Scheme in India.

____ হ'ল নাৰী সৱলীকৰণৰ এটা আঁচনি।

- (i) Soil Health Card Scheme ভূমি স্বাস্থ্য পত্ৰ আঁচনি
- (ii) Beti Bachao Beti Padhao Scheme বেটি বচাও বেটি পঢ়াও আঁচনি
- (iii) Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana প্রধানমন্ত্রী গ্রাম চঢ়ক আঁচনি
- (iv) Livestock Insurance Scheme পশুধন বীমা আঁচনি

- 2. Answer the following questions : 2×4=8
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) What is sexuality?
 লিংগকৰণ কি ?
 - (b) What is gender violence?
 লিংগ প্ৰকৰণ হিংসা কি ?
 - (c) What are the differences between masculinity and feminity?
 পুৰুষত্ব আৰু নাৰীত্বৰ মাজৰ প্ৰভেদ কি কি?
 - (d) Mention two women's movements which took place in post-Independent India.
 ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ পিছৰ দুটা নাৰী আন্দোলন উল্লেখ কৰা।
 - 3. Write short notes on any three of the 5×3=15 following:
 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Sex and gender
 লিংগ আৰু লিংগ প্ৰকৰণ
 - (b) Socio-biological theory সামাজিক-জৈৱিক তত্ত্ব

A9/794

(Turn Over)

(f)	ur z	is associated with Anti-AFSPA
	Mo	vement.
	·	অফস্পা বিৰোধী আন্দোলনৰ লগত জড়িত।
	(i)	Shabana Azmi
		শ্বাবানা আজমী
	(ii)	Medha Patkar
		মেধা পাটকাৰ
	(iii)	Irom Sharmila
	(m)	ইবম শ্বমিলা
		(11 din-1)
	(iv)	Nandita Das
		নন্দিতা দাস
7)	and the same	_ is a Women Empowerment Scheme
	in Ir	ndia.
	-	_ र'न नावी সৱলীকৰণৰ এটা আঁচনি।
	(i)	Soil Health Card Scheme
		ভূমি স্বাস্থ্য পত্র আঁচনি

Beti Bachao Beti Padhao Scheme

(iii) Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana

বেটি বচাও বেটি পঢ়াও আঁচনি

(iv) Livestock Insurance Scheme

প্রধানমন্ত্রী গ্রাম চঢ়ক আঁচনি

পশুধন বীমা আঁচনি

- 2. Answer the following questions : 2×4=8
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 (a) What is sexuality?
 লিংগকৰণ কি ?
 - (b) What is gender violence?
 লিংগ প্ৰকৰণ হিংসা কি ?
 - (c) What are the differences between masculinity and feminity?

 পুৰুষত্ব আৰু নাৰীত্বৰ মাজৰ প্ৰভেদ কি কি?
 - (d) Mention two women's movements which took place in post-Independent India.
 ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ পিছৰ দুটা নাৰী আন্দোলন উল্লেখ কৰা।
 - 3. Write short notes on any three of the following:
 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা:
 - (a) Sex and gender লিংগ আৰু লিংগ প্ৰকৰণ
 - (b) Socio-biological theory সামাজিক-জৈৱিক তত্ত্ব

A9/794

(Turn Over

- (c) Gender and race
 লিংগ প্ৰকৰণ আৰু বৰ্ণ
- (d) Chipko Movement চিপকো আন্দোলন
- (e) Masculinity পুৰুষত্ব
- 4. Answer any three of the following: 10×3=30 তলৰ যি কোনো তিনিটাৰ উত্তৰ দিয়া:
 - (a) Elaborate on the perspectives of understanding gender.
 লিংগ প্ৰকৰণ সম্পর্কে থকা ধাৰণাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
 - (b) Do we perform gender? Discuss.
 আমি লিংগ প্রকৰণ প্রদর্শন কৰোনে ? আলোচনা কৰা।
 - (c) Discuss the role of education in empowering women.
 নাৰী সৱলীকৰণত শিক্ষাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
 - (d) Is male to female as nature to culture?

 Discuss.

 যেনেদৰে মহিলা আৰু পুৰুষৰ সম্বন্ধ ঠিক একেদৰে প্ৰকৃতি
 আৰু সংস্কৃতিৰো একেই সম্বন্ধ হয়নে ? আলোচনা কৰা।

- (e) Is violence against women assertion of patriarchy? Comment.
 নাৰীৰ বিৰুদ্ধে আন্দোলন পুৰুষতন্ত্ৰৰ বাবেই নেকি?
 আলোচনা কৰা।
- (f) Discuss how caste and gender work to dominate women.

 জাত আৰু লিংগ প্ৰকৰণ কেনেকৈ নাৰীক অৱদমন কৰি বাখে, আলোচনা কৰা।

SOCIOLOGY (Major)

Paper: 6.6

Full Marks: 60

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer either in English or in Assamese

Choose the correct options : 1×7=7
 শুদ্ধ বিকল্পবোৰ বাছি উলিওৱা :

(a) Demographers study includes all of the following, except

জনসংখ্যা বিজ্ঞানীসকলে ____ৰ বাদে তলৰ সকলো অধ্যয়ন কৰে।

- (i) fertility উৰ্বৰতা
- (ii) mortality মৰণশীলতা
- (iii) marriage বিৱাহ
- (iv) social mobility সামাজিক গতিশীলতা

(Turn Over)

(b) According to 2011 Census, sex ratio of India is

২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে, ভাৰতৰ লিংগ অনুপাত হ'ল

- (i) 940 females per 1000 males ১০০০ পুৰুষ অনুপাতে ৯৪০ নাৰী
- (ii) 933 females per 1000 males ১০০০ পুৰুষ অনুপাতে ৯৩৩ নাৰী
- (iii) 1048 females per 1000 males ১০০০ পুৰুষ অনুপাতে ১০৪৮ নাৰী
- (iv) 920 females per 1000 males ১০০০ পুৰুষ অনুপাতে ৯২০ নাবী
- (c) When did National Population Policy of India come into effect?

ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা আঁচনি ভাৰতত কেতিয়াৰ পৰা বলৱৎ হৈছিল?

- (i) 2001 ২০০১ চনত
- (ii) 1947 ১৯৪৭ চনত
- (iii) 1952 ১৯৫২ চনত
- (iv) 2000 ২০০০ চনত

- (d) Which of the following is an important social indicator to measure to extent of equality between males and females in a society at a given time?

 তলৰ কোনটো গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক সূচকে এক নিৰ্দিষ্ট সময়ত পুৰুষ আৰু মহিলাৰ মাজৰ সমতাৰ পৰিমাপ
 - (i) Age composition ব্য়স গাঁথনি/সংযোজন
 - (ii) Literacy rate সাক্ষৰতাৰ হাৰ
 - (iii) Sex ratio লিংগ অনুপাত

কৰে?

- (iv) Death rate মৃত্যু হাৰ
- (e) How is population density calculated?
 জনসংখ্যাৰ ঘনত্ব কেনেদৰে গণনা কৰা হয়?
 - (i) Area divided by population অঞ্চলটোক জনসংখ্যাৰে হৰণ কৰি
 - (ii) Population divided by area জনসংখ্যাৰে অঞ্চলটোক হৰণ কৰি
 - (iii) Population multiplied by area জনসংখ্যাৰে অঞ্চলক পূৰণ কৰি
 - (iv) Population divided by GDP GDPৰে জনসংখ্যাক হৰণ কৰি

- (f) NRHM was launched in the year NRHM আৰম্ভ কৰা হৈছিল
 - (i) 2011 ২০১১ চনত
 - (ii) 2005 ২০০৫ চনত
 - (iii) 2010 ২০১০ চনত
 - (iv) 2015 ২০১৫ চনত
- (g) Principles of Population Studies is written by

 Principles of Population Studies is written

Principles of Population Studies গ্ৰন্থখনৰ লিখক হ'ল

- (i) Asha A. Bhende and Tara Kanitkar আশা এ. ভেণ্ডে আৰু তাৰা কানিটকাৰ
- (ii) S. N. Agarwal এচ. এন. আগৰৱাল
- (iii) M. L. Jhingan এম. এল. জিংগান
- (iv) M. N. Srinivas এম. এন. শ্রীনিবাস

- 2. Answer the following questions :
 তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Define the term 'total fertility rate'.

 'সম্পূৰ্ণ উৰ্বৰতা হাৰ' শব্দটিৰ সংজ্ঞা দিয়া।
 - (b) Define 'demographic transition'.

 'জনসংখ্যাৰ ৰূপান্তৰ'ৰ সংজ্ঞা দিয়া।
 - (c) What is the difference between fecundity and fertility?
 প্ৰজননক্ষম আৰু উৰ্বৰতাৰ মাজত পাৰ্থক্য কি ?
 - (d) Define fertility and mortality. উৰ্বৰতা আৰু মৰণশীলতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।
 - 3. Write short notes on the following 5×3=15 (any three): তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (যি কোনো তিনিটা):
 - (a) National Rural Health Mission (NRHM)
 ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ স্বাস্থ্য অভিযান (NRHM)
 - (b) Demography and gerontology জনসংখ্যা বিজ্ঞান আৰু বাৰ্ধক্যবিদ্যা

A9/830

(Turn Ove

 $2 \times 4 = 8$

- (c) Relationship between sociology and demography
 সমাজতত্ত্ব আৰু জনসংখ্যা বিজ্ঞানৰ মাজত সম্বন্ধ
- (d) Factors of fecundity প্ৰজননক্ষমৰ কাৰকসমূহ
- (e) Rural-urban composition of population in India
 ভাৰতত জনসংখ্যাৰ গ্ৰামীণ-নগৰীয় গাঁথনি
- 4. Answer any three of the following questions :
 10×3=30
 তলৰ যি কোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :
 - (a) Define social demography. Briefly illustrate the nature and scope of social demography.

 সামাজিক জনসংখ্যা বিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। সামাজিক জনসংখ্যা বিজ্ঞানৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
 - (b) Critically elucidate optimum population theory.

 সর্বোচ্চ জনসংখ্যা তত্ত্বটো সমালোচনাত্মকভাৱে বিশ্লেষণ

 কবা।

- (c) Discuss about different push and pull factors of migration.
 প্ৰব্ৰজনৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন আকৰ্ষিত আৰু বিকৰ্ষিত কাৰকসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।
- (d) Critically discuss Malthusian theory of population.

 মালথেচীয় জনসংখ্যা তত্ত্বটো সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা।
- (e) Write an essay on the population policy of the Government of India.
 ভাৰত চৰকাৰৰ জনসংখ্যা নীতিৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।
- (f) Can you establish the relationship between gender inequality and population growth? Illustrate your view with proper examples.

 লিংগ-প্ৰকৰণ বৈষম্য আৰু জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ মাজত তুমি সম্পৰ্ক স্থাপন কৰিব পাৰিবানে? সঠিক উদাহৰণসহ নিজৰ মতামত ব্যাখ্যা কৰা।

**